

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра політики у сфері боротьби зі злочинністю та кримінального права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ОСОБИ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Право»

Спеціальність D8 «Право»

Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»

Затверджено на засіданні кафедри
політики у сфері боротьби зі злочинністю
та кримінального права
Протокол № 3 від 16 жовтня 2025 року

Івано-Франківськ, 2025

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Назва навчальної дисципліни	Кримінальні правопорушення проти особи
Викладач (-і)	Шпіляревич Вікторія Вікторівна, к.ю.н., доцент кафедри політики у сфері боротьби зі злочинністю та кримінального права, доцент
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-34
Е-mail викладача	viktoriiia.shpiliarevych@cnu.edu.ua
Формат навчальної дисципліни	Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	<p>Консультації проводяться очно на кафедрі політики у сфері боротьби зі злочинністю та кримінального права відповідно до Графіку індивідуальних занять зі здобувачами вищої освіти, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kpp.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу/.</p> <p>Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, Viber, Telegram чи Google Classroom або за допомогою відеоконференцзв'язку через Zoom, Google Meet чи Microsoft Teams.</p>
2. АНОТАЦІЯ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни «Кримінальні правопорушення проти особи» є правові норми, що охоплюються самостійною публічною галуззю права – кримінальне право України, та ґрунтуються на положеннях Конституції України, загальновизнаних принципах і нормах міжнародного права, а також судова практика.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з 3-х змістовних модулів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи. 2. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи. 3. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. <p>Кримінально-правова охорона прав особи обумовлюється суспільною небезпечністю тих діянь (посягань), відповідальність за вчинення яких передбачена у відповідних розділах Особливої частини КК України, які заподіюють шкоду чи створюють загрозу заподіяння шкоди суспільним відносинам у сфері забезпечення: а) життя і здоров'я особи; б) волі, честі та гідності особи; в) статевої свободи та статевої недоторканості особи.</p> <p><u>Основними джерелами</u> вивчення навчальної дисципліни є: міжнародні нормативно-правові акти, ратифіковані Верховною радою України; Конституція України; закон України про кримінальну відповідальність та інші нормативно-правові акти, які стосуються сфери кримінально-правової охорони прав особи.</p>	
3. МЕТА ТА ЦІЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Кримінальні правопорушення проти особи» є формування у здобувачів кримінально-правового світогляду та мислення, закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних завдань практичного (прикладного) характеру, пов'язаних зі здійсненням правильної кваліфікації тих кримінальних правопорушень, які посягають на суспільні відносини у сфері охорони прав (життя, здоров'я, волі, честі, гідності, статевої свободи та статевої недоторканості) особи.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення навчальної дисципліни «Кримінальні правопорушення проти особи» є: набуття здобувачами знань та розуміння змісту відповідних норм</p>	

міжнародних нормативно-правових актів, Конституції України, закону України про кримінальну відповідальність та інших нормативно-правових актів, які стосуються сфери охорони прав особи; формування вмінь та навичок щодо самостійного вирішення практичних (прикладних) завдань, пов'язаних зі здійсненням правильної кваліфікації тих кримінальних правопорушень, які посягають на життя, здоров'я, волю, честь, гідність, статеву свободу та статево недоторканість особи.

3. ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Загальні компетентності:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
4. Знання приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

1. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи в правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.
2. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.
3. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

Програмні результати навчання:

1. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.
2. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати та наводити переконливі аргументи.
3. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.
4. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.
5. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
семінарські заняття	6
самостійна робота	74

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна/ вибіркова
2	081 «Право»	1	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість год		
	лекції	сем. заняття	сам. роб.

Модуль І. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи

Кримінально-правова охорона життя та здоров'я особи за КК України 1960 року	-	-	12
Загальна кримінально-правова характеристика та види правопорушень проти життя та здоров'я	-	-	8

особи			
Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації правопорушень проти життя особи	2	1	2
Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації правопорушень проти здоров'я особи	2	1	2
Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації правопорушень, які ставлять у небезпеку життя та здоров'я особи	2	-	4
Критерії розмежування суміжних складів кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи	-	-	4
Модуль II. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи			
Кримінально-правова охорона волі, честі та гідності особи за КК України 1960 року	-	-	12
Загальна кримінально-правова характеристика та види правопорушень проти волі, честі та гідності особи	-	-	8
Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації правопорушень проти волі, честі та гідності як дорослих осіб, так і дітей	1	1	2
Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації правопорушень проти волі, честі та гідності дітей	1	1	2
Критерії розмежування суміжних складів кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи	-	-	2
Модуль III. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи			
Кримінально-правова охорона статевої свободи та статевої недоторканості особи за КК України 1960 року	-	-	8
Загальна кримінально-правова характеристика та види правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи	-	-	4
Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи	2	2	2
Критерії розмежування суміжних складів кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи	-	-	2
ВСЬОГО.:	10	6	74
5. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах Навчально-наукового юридичного інституту і визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя		

	<p>Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеного в дію наказом ректора від 03.07.2025 р. № 572 - https://kbe.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/36/2025/11/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf, а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженого Вченою радою Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 13 від 27.06.2024 р. - https://law.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Передбачається виконання 1 письмової модульної контрольної роботи. Зміст питань, форма та структура завдань визначається викладачем, що проводять семінарські/практичні заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджується на засіданні відповідної кафедри. Максимальна кількість балів за письмову модульну контрольну роботу – 50 балів.</p>
<p>Семінарські/практичні заняття</p>	<p>Завдання для семінарських/практичних занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на офіційному сайті ННЮІ https://law.pnu.edu.ua/osvitno-naukova-prohrama-ta-navchalnyj-plan/ (Вкладка «Здобувачам»-«Бакалавр»-«Навчально-методичне забезпечення»), а також в системі дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua/. Максимальна кількість балів за семінарські/практичні заняття – 45 балів.</p> <p>Система оцінювання семінарських/практичних занять визначена Розділом 2 Методичних рекомендацій до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженого Вченою радою Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 13 від 27.06.2024 р. - https://law.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Порядок та організація контролю знань здобувачів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються Розділом 3 Методичних рекомендацій до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженого Вченою радою Навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника,</p>

	<p>протокол № 13 від 27.06.2024 р. - https://law.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf.</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Підсумковий контроль – це модульна контрольна робота, яка виконується письмово на останньому семінарському/практичному занятті та охоплює всі змістові модулі: модуль I «Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи», модуль II «Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи», модуль III «Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи».</p> <p>Підсумковий семестровий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські/практичні заняття (максимально 25 балів) та балу за письмову модульну контрольну роботу (максимально 75 балів). Підсумковий семестровий бал становить максимально 100 балів.</p> <p>Модульна контрольна робота виконується здобувачами впродовж усієї пари (80 хв).</p>
<p>6. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p>	
<p><u>Письмові роботи:</u> Планується обов'язкове написання здобувачами однієї модульної контрольної роботи (на останньому семінарському/практичному занятті).</p> <p>Самостійні роботи плануються та проводяться на розсуд викладача з обов'язковим попереднім повідомленням здобувачів про їх написання.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки їх порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F-%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D0%B1%D1%96%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%83-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%B3%D1%96%D0%B0%D1%82%D1%83.pdf.</p> <p><u>Відвідування занять:</u> Відвідання занять є важливою складовою освітнього процесу.</p> <p>Очікується, що всі здобувачі відвідають аудиторні заняття навчальної дисципліни. Пропуск лекційних занять не впливає на семестровий підсумковий бал з навчальної дисципліни. Кожне пропущене семінарське/практичне заняття здобувач повинен відпрацювати в обов'язковому порядку впродовж двох тижнів з дня його пропуску. Усі незадовільні оцінки (двійки), отримані здобувачем за семінарські/практичні заняття слід обов'язково відпрацювати в тому випадку, коли він на останньому семінарському/практичному занятті не набрав необхідної кількості балів, щоб за результатами семестрового підсумкового балу можна було виставити йому залік. В іншому випадку впродовж семестру незадовільні оцінки (двійки), отримані здобувачем за</p>	

семінарські/практичні заняття, відпрацьовуються ним за власним бажанням.

Впродовж вивчення навчальної дисципліни дозволяється з поважних причин не відпрацьовувати лише одне пропущене семінарське/практичне заняття.

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatському-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрушко А. В. Безпосередній об'єкт торгівлі людьми : *Закарпатські правові читання* [матер. XII Міжнарод. наук.-практ. конферен. 29-30 квіт. 2020 р.]. Ужгород, 2020. С. 430–443.

2. Буга Г. С., Кузьменко С. С. Кримінально-правовий аналіз насильницьких злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 3. С. 598–601.

3. Дьоміна О. П. Про юридичну ознаку потерпілого від незаконного проведення абортів або стерилізації. *Науковий Вісник Ужгородського національного університету*. 2023. Вип. 78. Ч. 2. С. 168–173.

4. Зінченко І. О., Володіна О. О. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи : навч. посіб. ; за заг. ред. М. І. Панова. Харків : Право, 2019. 248 с.

5. Корогод С. В., Примаченко В. Ф. Кримінальна відповідальність за умисне вбивство, поєднане із зґвалтуванням або сексуальним насильством : монографія. Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. 172 с.

6. Практика застосування Верховним Судом України положень Особливої частини Кримінального кодексу України [уклад. О. П. Горох] ; За заг. ред. А. А. Музики. Київ : «Центр учбової літератури», 2017. 915 с.

7. Симоненко Н. О., Савченко А. В., Горбачевський В. Я. Кримінально-правова характеристика зґвалтувань : навч. посібник. К. : Національна академія внутрішніх справ, 2022. 90 с.

8. Судова практика Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pokazniki-diyalnosti/sud_prakt/.

9. Шпіляревич В. В. Окремі аспекти дослідження міжнародних стандартів у сфері протидії домашньому насильству та їх вплив на кримінально-правову політику України. *Слово Національної школи суддів України*. 2021. № 1 (34). С. 140–152.

10. Фріс П.Л., Шпіляревич В.В. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи: критерії класифікації та види. *Публічне право*. № 4 (48). 2022. С. 175–180.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в методичних вказівках для підготовки до семінарських/практичних занять та самостійної роботи.

Викладач

Вікторія ШПЛІЯРЕВИЧ